

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtekih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije t. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za ves leto . . . 12.— „ „ „ 18.— Naročnina je plačevati naprej na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira. Posredne štetilke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Oglasi se računa po tarifu v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vseko pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije so preste poštnine.

Častitim našim gg. naročnikom!

II. četrtletje bliža se zvršetku, a večina gg. naročnikov ni še doposlala naročnine za to četrtletje, akoravno smo vsem, ki so v zastanku, poslali naznake z naznačenim zastankom. Obračamo se torej do vseh onih naročnikov, kateri niso še poravnali naročnine za tekoče četrtletje, da to store do 30. t. m., ker drugače bomo prisiljeni istim list ustaviti in to brez ozira. — Zajedno prosimo vse one častite gg. naročnike kateri niso še plačali naročnine za III. četrtletje, da to store začetkom meseca julija t. l., ker se ima naročnina plačevati naprej. Upravništvo „Edinosti“.

Prusjak, Žid in Turek.

Ni se treba ozirati v zgodovino nazaj, da se prepričamo, da so ti trije činitelji bili v vseh dobah najnevarnejši splošnemu miru, oziroma socialnemu razvitku drugorodnega človeka; sedanja doba priča nam o tem dejstvu istotako, kakor kaže zgodovina.

Nemec — generalizovati bi tega pojma vendar ne smeli kar naravnost — gotovo pa pravcati Prusjak, je opasen še danes vsemu, kar ni germansko, ker njegovo načelo, a tudi njegov načrt se identifikuje z mislijo o germanizovanju vsega, s čemer prihaja v dotiko in temu načrtu slepo žrtvuje vse, kar mu prihaja pod roke.

Prusjak smatra — in tega mu ne zamerimo — za Germanijo vse, kar govori nemški širom sveta, a on bi hotel tudi, da bi smelo in moglo kedaj priti drugače — in to mu zamerimo —, da se praktično združi vse germanski govoreče ljudstvo v jedno velikonemško državo.

In da bi ta država čim prej se svojimi mrežami prepregala ves svet, v ta namen si raznimi, po največ nemoralnimi sredstvi, prizadeva ponemčiti kar najhitreje vse, kar še ni ponemčenega. Kar in kadarkoli pak se temu prizadevanju stavi v bran od strani drugih narodov, tedaj uporablja German najkrutejše orožje in to na najrafiniranejši način, da bi se z vspehom postavil na-

sproti taki obrambi. Ni nam treba omenjati posebej vseh raznih nakan sistema, vladajočega v nas, na katerega je (vsaj v najbližji minulosti), neposredno vplival Velegerman Bismarck, da bi se na rokah in nogah povezal avstrijski Slovan in bi se istemu prezala žila narodnega obstanka; ni treba omenjati posebe prusjaške politike na zunaj, zlasti z ozirom na Rusijo in Francijo, katero poslednjo je Nemčija izzvala na boj, — dan na dan in slednji hip se dogajajo pojavi tega prusjaškega prizadevanja, podjarmiti si ves svet. In v očigled dejstvu, da je ta prusjaška politika tako skrivnostna, tako grozna in zavratna, da jo je smatrati kar naravnost tajnim komplotom zoper ves negermanski svet, se mora polotiti tega sveta skrajno žaleče spoznanje o stališču, katero zavzema v resnici nasproti napadajočemu in izpodkopajočemu Germanstvu. Nočemo iti na dalje v domnevanju o izvajanju prusjaške politike, saj nje tihotapno-nevarno nastopanje ne dopušča družega, nego slutnje in domnevanja, ali ako bi hoteli prosledovati stvari v njih najtajnostniši kót, tedaj bi se nam morda razkrilo marsikaj, pred čemer bi se ježili lasje vsemu svetu.

In ravno pri tem prosledovanju nam nehoté prihaja na misel, kako impertinenco izvestne reptilije Bismarckove ravnokar kHčejo Avstrijo na odgovor in pojasnilo, o potovanju cesarja Frana Josipa v Petrograd; prav tako, kakor da je naš vlad r vazal Velikonemčije, kakor da se sploh ves svet ne sme niti ganiti brez privoljenja Germanov. V tem drznem in za vse druge države in narode žaljivem in izzivajočem nastopanju se zrcalijo jasno vsa velikonemška politika in nje končni nameni.

In v očigled dejstvu, v očigled takemu pojavu prusjaške gospodoželjnosti se moramo vprašati, ali zamore priti Evropa do pokoja tako v političnem kakor v socialnem pogledu, dokler ruje v njej tak činitelj, kakoršna je grabežljiva politika Velikonemčije? Nikakor!

(Zvršetek pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 21. junija 1897.

Irredenta pošilja svoje pozdrave! Nedavno smo pojasnili našim čitateljem, kako da nastajajo tisti „viši oziri“, radi katerih se ne morejo spremeniti naše primorske razmere in radi katerih ne sme biti kraj krivicam, ki so gode primorakim Slovanom, da-si so te krivice pripoznane od vsega sveta. Prikrivajo in tajé jih pa-le oni, katerim se dobro godi ob krivici, ki jo trpimo — mi! — da: ki so vso politiško ekzistencijo svojo zasnovali na tej krivici. Ako bi se porušila ta krivica, porušil bi se ž njo hkratu tudi njih politiški obstanek. Od takih ljudi je pač naravno, da taje in pretvarjajo stvari in razmere, sestavljajoče vso to krivico. Ali — kakor povedano — vsi drugi, ne izvzemši vladnih krogov na Dunaju, so uverjeni, da se nam krivica godi. Saj smo čuli, da je pripoznal sam grof Badeni o priliki nekega pogovora: „Ich sehe ein, dass unten g e g e n sie regiert wird!“ Krivica se torej priznava, ali tu imamo pristno avstrijsko specialiteto: priznana zlo se ne more odpraviti radi — „viših ozirov“.

Toda zašli smo nekoliko. Spomniti smo le hoteli namreč čitatelje na oni članek, v katerem smo povedali, kako nastajajo tisti „viši oziri“: kako izvestni krogi v Trstu pošiljajo sleherni hip svoje peticije neoficijelni Italiji; kako neoficijelna Italija pritiska na oficijelno Italijo, kako so poslednja — v strahu pred prvo in pokoreča se migljejem Imbrianija in družbe, obrača potem semkaj na to stran črnorumenih kolov; in kako iz vse te mučne procedure nastajajo slednjič tisti „viši oziri“. Danes moremo navesti konkreten dokaz, kako drzno hoče uplivati neoficijelna Italija na razmere v Primorskem. Minole sobote je imela italijanska komora svoje sejo. Državni podtajnik Bonin je odgovoril na neko interpelacijo posl. Inbrianija o — dogodkih pod Škedenjem. Bonin je rekel, da je tržaška policija takoj nastopila energično ter pozaprla krivce. Toliko italijanski konzul v Trstu od namestnika, kolikor italijanski poslanik na Dunaju od ministerstva da sta dobila kategoričnih zagotovil,

Visoko vzravnana je stala tu, v gubasti obleki, držeča se kakor lepa žena, ki se ogleduje v zrcalu. Manjša senca za njo, bržkone gospa Dobsonova, je popravljala trak, katerega je nosila okrog vratu in čigar dolga konca sta padala na valovito vlečko. Vse to se je videlo le nerazločno, a dražest lepe žene je bila vidna tudi v teh jedva označenih obrisih. Dolgo časa je stal tukaj zamaknjen vanjo.

Očividno nasprotje s temi veselimi pojavi pa je kazalo spodnje nadstropje. Tu je bilo vse temno, le lilasta zagrinjala spalne sobe je medlo razsvetljevala svetilnica. Risler je opazil to, in ker je bil Fromontov otrok pred nekaterimi dnevi nekaj bolan, se je vznemiril, posebno zato, ker se je spominjal, kako čudno razburjena je gospa Fromontova popoldne šla mimo njega. Obrnil se je ter šel v vratarsko stanico starega Achillea, da bi izvedel od njega, kako je otroku.

Tu je bila zbrana velika družba; pri peči se je grelo nekaj kočijažev, zavitih v gost tabačni dim; smejali so se in šalili, toda utihnili so, ko je ustopil Risler, ter ga pogledovali radovedno, porogljivo, zvedavo. Bržkone so se menili ravno o njem.

(Pride še.)

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

126

ROMAN.

— Francoski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Sedaj je mogel švicarsko hišico v Asnièresu, katero je Sidonija pričela nazivati beznico, zameniti z lepim gradičem, deset do petnajst milj od Pariza, mogel je povišati letno rento svojemu tastu in čisto podpirati Delobellea, čigar uboga žena je delala kakor črna živina. Pred vsem pa je mogel pozvati nazaj svojega brata Frana in s tem izpolniti gorečo željo svojo. Neprestano je mislil na siromaka, ki je bil, pregnan v nezdravo podnebje, izročen samovolji trinoških predstojnikov, ki so svojim uradnikom dajali dopust, a jih brez pojasnil klicali nazaj. Dobremu Rislerju je nenadno, nedoumno odpotovanje bratovo še vedno težilo srce, in hipni pojav mladeniča, jedva dovoljujoči Rislerju, da se ga je razveselil, je bil vendar vzbudil in ojačil vse spomine na njiu prejšnje skupno življenje. Zanašal se je na to, da ko njegov stroj prav prične delovati, tudi za Frana v tvornici najde mesteca, kjer bode mogel biti koristen ter si preskrbeti bodočnost. — Kakor vselej je Risler tudi sedaj mislil le na tujo srečo; jedina, sebična želja

njegova je bila ta, da bi vse ljudi okrog sebe videl zadovoljno smehljajoče se.

Naglih korakov je prišel na vogel Rue des Vieilles Haudriettes; pred tvornico je stala dolga vrsta voz in v svetlobi kočijskih svetilnic je videl senčne postavbe kočijažev, ki so se v voglih in kotih, katere je obranila stara hiša ukjub tlaku, skušali ubraniti padajočemu snegu in pri tem ne navadno oživljali puščobni del mesta.

„Glej, glej, pri nas je bal!“ je mislil vrli mož ter se spomnil, da je Sidonija priredila velik glasben večer s plesom, od katerega ga je odpustila, vedoča, „da ima vedno opraviti“. Veseliški šum, ki mu je udarjal na ušesa, se je tako lepo ujemal z njegovimi načrti, z njegovimi sanjami o velikodušnem bogastvu, da ga je delal še veselejšega. Nekako slovesno je odprl velika, zaradi gostov le priprta vrata ter videl zadaj na vrtu sijajno razsvetljeno vse drugo nadstropje.

Senčne postavbe so plavale sem ter tja za lahno gibajočimi se okenskimi zagrinjali in godba, ki se je v zamolklih glasovih slišala sedaj tiho, sedaj glasneje, je nekako spremljevala valovanje teh begotnih prikaznij. Plesalo se je. Kratek čas je Rislerjev pogled opazoval senčno sliko tega plesa, potem pa je v stranski sobi salonovi opazil Sidonijin profil.

da se dogodki ne ponove. Povdarjal je, da se je privolila idemnitet (odškodnina) italijanskim delavcem ter da so konsularne in lokalne oblasti storile svojo dolžnost.

O tej izjavi podtajnika Bonina nočemo govoriti dalje. Za naše trditve o vtikanju Imbrianija in družb v avstrijske stvari je veliko važnejši način, kakor je Imbriani reagoval na izjavo Boninovo. Napadal in žalil je zveste avstrijske državljane slovenske narodnosti in je, zaključuje svoj govor pošiljal svoje pozdrave italijanskemu municipiju v Trstu!!! Ta pozdrav Imbrianijev govori v lapidarnem slogu o tistih nitih, ki so prepletene od tu do tam. In naj se nam ne reče, da Italija ne more za to, kar govori jeden Imbriani! Saj je razvidno iz pojasnil podtajnika Bonina, kako se je požurila oficijelna Italija, da se potegne za ljubljence tržaškega „Piccola“. Čemu ta naglica? Take nervoznosti ne opazamo v drugih državah, ako se je kateri njih podanikov slučajno udeležil izgrede kje v tujini. Zakaj se ni počakalo, da sodišče završi svojo dolžnost toliko proti Slovincem, kolikor proti Italijanom? Ako so Italijani res nedolžni na vsem, avstrijska sodišča gotovo ne bi bila skrivila nijednega lasa nobenemu izmed njih; ako pa je kaj zagrešil kateri med njimi, potem ne razumemo, po kakih pravicah bi se mogli razburjati v Italiji, ako bi moral dotičnik v Ljubljno, kakor mora vsakdo, ki je kaj zagrešil!!! V Avstriji n. pr. se gotovo ne čuti žaljenega nikdo, ako so recimo, v Italiji obsodili kakega avstrijskega pretepača. Ali pa naj sploh uživajo svobodo za vse in vsi italijanski podaniki živeti v Avstriji?! Že navaden takt, pa tudi spoštovanje do avstrijskih oblasti, bi zahtevalo torej, da ne interpelujemo v italijanski komori o stvareh, ki so se dogodile na avstrijskih tleh in o katerih sodišče še ni izreklo svoje besede, ko je torej vprašanje še odprto: ali se je je njih podanikom dogodila kakakrivica, ali pa so morda ti poslednji storili krivico? Toda neoficijelna Italija je brezobzirna; ona hoče pritiskati na javno menenje po želji svojih „poslanikov“ v Primorski, a oficijelna Italija mora poslušno capljati za njo. To je morala iz Imbrianijevega pozdrava do — italijanskega municipija v Trstu.

K položaju. V kratkem nastopijo vsi ministri svoje počitnice, ter ostanejo do konca julija meseca proč od Dunaja. To znači, da za najbližje dni ni pričakovati kake politične akcije in tudi nobene izpremembe v dosedaj tako zamotani politični situaciji. Kako bi se našel pot iz tega labirinta, skušalo se boče potem meseca avgusta. — Kako? Tega še menda sam Badeni ne ve. On molči kakor kamen in zastoj so vsa prizadevanja, da bi izpravili iz njega kaj ven. Jedno pač se da slutiti: da se obnove poskusi za sporazumljenje mej Čehi in Nemci potem, ko se malo poležejo „nemški viharji“. Ako pa bi se to ne posrečilo, potem je možno dvoje: ali Badeni odstopi, ali pa da obstrukciji čutiti svojo železno pest. Poprej še poskusi pri nemškem veleposestvu, da temu izroči ulogo „poštenega mešetarja“; in še-le potem, ako se izjalovi vse to, pride na vrsto — razpuščenje državnega zbora. Kdo ve pa, da-li se Nemci pod zastavo Schönererjevo ustrašijo tega sredstva, ki bi pa po drugi strani utegnili škodovati napredovanju parlamentarnega dela? Levičarji trde sicer, da ostanejo pri svojem narertu in naj se — razruši Avstrija, ali kdor pozna to gospodo, ta ne dvomi na tem, da bi se prav radi „potolazili“, ako bi jim se le nekoliko primaknile bliže — jasli države.

Prav, kakor pri nas! Na Češkem so pričeli Nemci stoprav zdaj sistematično gonjo v posebnem izdanji proti vsemu, kar je češkega. Izdajajo se posebni oklici in okrožnice na „nemško“ prebivalstvo Češke, da čeških delavcev in delavk pod izgubo nemške časti ne vsprejemajo v delo, ker Čehi nikjer (!) ne vsprejemajo ni nemških delavcev, ni nemških uradnikov v svoje službe; nasprotno: še izpodirivajo jih baje, kjer le morejo in to od časa jezika naredeb grofa Badenija sem. Izbacniti in odbiti da treba torej Čeha povsodi med Nemci, ako bi tu iskali zasluzka itd.

To je že hinavstvo, ki zasluži — krepke zaščitnice! Torej, ako se jim noče dovoliti, da bi pohrustali Slovane čim prej, dela se jim „krivica“, za katero se morajo „maščevati“ s še hujimi zlodejstvi, nego so jih uganjali dozdej! Prav kakor na

Primorskem! V pretvezo, pod katero hote zakrivati svoje antipatije do Slovanov, ker vedó, da je to smešna slabost, in pa željo, iztrebiti slovanski rod čim prej iz te pokrajine, navajajo izmišljenih krivic, ki jih delajo baje Slovani njim, samo da bi našli opravičen (!!) povod — „maščevati“ se! Koliko časa bomo morali še mirno gledati vse te ostudnosti?

Da, kako dolgo? Vedi ga Bog! Dotlej pa nam Slovanom ne preostaja drugega, nego da mirno a vztrajno vtrjamo v našem ljudstvu samozavest in vero v svojo bodočnost. Prav kakor na Češkem moramo tudi pri nas delati na to, da se narod usposobi za mirno, a odločno in vztrajno borbo. Mirnost in samozavest nam gotovo primorata do zmage nad besnečimi germanofili in — italijanaškimi nasilniki.

Bismarck pa Schönerer. Vrane in kavke so si tako podobne po perji, kakor sta si ta dva zaščitnika Velegermanije podobna po mišljenji. Vitez (?) Jurij Schönerer namerava dne 2. julija v Hamburgu predavati o usodi avstrijskih Nemcev in ta njegov razlas priobčil je posebnim izdanjem tudi Bismarckov „Leibjournal“: „Hamburger Nachrichten“. V tem razglasu se povdarja že naprej, kako trpe „avstrijski Nemci pod slavizovanjem Avstrije itd. itd. Vse to in še mnogo več pa bode avstrijski Bismarck pripovedoval na varnih pruskih tleh. Vse jako lepo! Kaj pa bi se reklo od njihove strani, ako bi jih posnemali naši poslanci in bi hodili predavati v Rusijo, koliko trpe avstrijski Slovani pod terorizmom nikoli sitih Germanov v Avstriji?! Po takem bi imeli pravico v to!

Agrarni socializem na Ogerskem. Na vseh koncih in krajih svetá vré in vedno le vré! Na Ogerskem se ne morejo upokojiti poljedelski delavci ondi okrog Alfölda. To gibanje dela preglavice gospodom notri v poljedelskem ministerstvu v Budimpešti, ki imajo sejo na sejo o tem, kako bi se odpomoglo stvari. Pošiljajo vojakov na opasna mesta, da zabranjujejo izgrede. Na Žide seveda ne mislijo ogerske ekselence, na Žide, ki so povzročili vse to razburjenje med ljudstvom s svojimi gospodarskimi in kupčijskimi načeli! Tu, tu, naj bi zastavili svoje delo! V Mezöhegyes poslala se je množica rezervnih delavcev, da opravijo delo na polju. Te delavce straži vojaštvo, da jim izgreduki ne bi mogli zabraniti delo.

Nadalje je odredil minister, da se vsi pomožni delavci iz državnih gojzdnarj odpošljejo v Alföld in če bi treba bilo, izpraznijo se še ječe jetnikov v ta namen. Trgovski minister pa je odredil še posebej, da železnica, če treba, s posebnimi vlaki prevaža delavce na one kraje, samo, da se bode promet hitro vršil. V poljedelskem ministerstvu leži že pripravljen zakon, s katerim da se uredi agrarno socialno vprašanje na Ogerskem z ozirom na delavca in delodajalca. — Bo težko kaj iz tega; rana, ki se je odprla vsled stalnega propadanja kmečkega stanu, zeva preširoko, da bi jo bilo mogoče kar meni nič tebi nič zamašiti z nekaterimi polami popisanega papirja. Tu bi moral priti vse — drugi lek — — —

60-letni jubilej angleške kraljice. Te dni slavi kraljica angleška 60-letnico, odkar je zasela prestol. To je menda slučaj, kakoršnemu menda ni vrstnika v zgodovini. V Londonu se vrše tem povodom velikanske slavnosti, na katere je prišlo gostov iz vseh krajev sveta, kamorkoli seza angleška svetovna oblast. Našega cesarja Nj. Veličanstvo Frana Josipa I. zastopa na teh slavnostih Nj. cesarska visokost nadvojvoda Fran Ferdinand.

Razprava proti Barkovljanom.

Včeraj je pričela ta razprava pred deželnim sodiščem tržaškim. Na zatožni klopi sedijo:

1. Pertot Avgustin p. d. „Spolovina“ iz Barkovelj, 35 let star, podjetnik, oženjen, z otroci.
2. Pertot Josip „od rumene hiše“ 25 let star, neoženjen.
3. Josip Pipan p. d. „Rokič“ iz Barkovelj, 44 let star, poročen, z otroci, ribič.
4. Pertot Ivan Marija p. d. „Rus“ iz Barkovelj, 47 let star, poročen, z otroci, ribič.
5. Pertot Leopold p. d. „Rus“ iz Barkovelj, 21 let star, neoženjen, zidar.

6. Škabar Ivan p. d. „Spele“, 32 let star, z Grete, neoženjen, zidar.

7. Pertot Ivan Marija p. d. „Žepe“, 48 let star iz Barkovelj, poročen, z otroci, ribič.

8. Živec Štefan p. d. „Mož“ iz Barkovelj, 35 let star, poročen, z otroci, kamnosek.

9. Martelanc Venceslav p. d. „Uho“ iz Barkovelj, 19 let star, neoženjen, zidar.

10. Pertot Evgen p. d. „Mesina“ iz Barkovelj, 19 let star, neoženjen, zidar.

11. Guštin France p. d. „Panogla“ iz Barkovelj, 39 let star, oženjen, z otroci, ribič.

12. Škerlj Karol p. d. „Melon“ in „Piloto“ iz Barkovelj, 22 let star, mornar.

13. Krečič Štefan p. d. „Zelje“ iz Barkovelj, 22 let star, neoženjen, kamnosek.

14. Pertot France p. d. „Nenek“ iz Barkovelj, 33 let star, neoženjen, voznik.

15. Žnidaršič Miha p. d. „Šardo“ iz Barkovelj, 23 let star, neoženjen, voznik.

16. Tavčer Alojz iz Barkovelj, 23 let star, neoženjen, zidar.

17. Tavčer Miha p. d. „Basdona“ iz Barkovelj, 23 let star, neoženjen, zidar.

18. Vatovec Josip iz Senožec, 37 let star, neoženjen, voznik.

19. Pertot Aleksander p. d. „Turk“ iz Barkovelj, 23 let star, neoženjen, ribič.

20. Čok Andrej p. d. „Petelinček“ in Barkovelj, 38 let star, oženjen, brez otrok, zidar.

21. Štok Josip p. d. „Pandur“ iz Dutovelj, 33 let star, poročen, brez otrok, čevljar.

22. Starec Anton p. d. „Tonče“ iz Barkovelj, neoženjen, voznik in

23. Martelanc Svetko iz Barkovelj, oženjen, z otroci.

Izmed tožencev je 14, ki niso bili nikdar prej kaznovani, sedem, ki so bili kaznovani radi prestopka in dva, ki sta bila kaznovana radi zločina. Torej niso bogve kako strašni ljudje! Vsi razun dveh so pristojni v Trst.

Obtoženi so:

1) Avgustin Pertot, Josip Pertot, Josip Pipan, Ivan Marija Pertot-„Rus“, Leopold Pertot, Ivan Škabar, Ivan Marija Pertot-Žepe, Štefan Živec, Venceslav Martelanc, Evgen Pertot, Franc Guštin in Karol Škerlj, da so dne 18. marca 1897. zvečer, na miramarski cesti v Barkovljah v družbi med seboj in drugimi neznanimi zločinci, toda brez skupljenja vsi razun Venceslava Martelanca pretepli s pestmi mestne stražarje Deangeli, Zervinzki, Marinovic in Rizzan ter poljskega čuvaja Sternada, ko so isti čuvali javni mir, kateri je bil rušen po izgreduh nekaterikov izmed obdolžencev, Josip Pipan da je nadalje posebej še prijel čuvaja Sternada za grlo, Štefan Živec in Ivan Marija Pertot-„Rus“, da sta skušala udariti Sternada s pestjo,

Josip Pipan, da je prijel stražarja Deangelija za vrat in Ivan M. Pertot, da ga je prijel za telo,

Ivan Marija Pertot-Rus, Ivan Škabar, Ivan Marija Pertot-Žepe da so prejeli sabljo stražarja Deangeli, Pertot-Žepe, da mu jo je iztrgal se silo, in Škabar, da jo je vrgel v morje, Venceslav Martelanc da je enemu izmed stražarjev grozil, mahajoč s „fovčem“, da ga udari z istim, če ne bo miren,

Josip Pipan in Ivan Škabar, da sta tepla stražarje s koli, da so vsi na to tekli za bežečimi stražarji,

Ivan Marija in Leopold Pertot-„Rus“ da sta na to zopet prišla Deangelija potisnivši ga k zidu, dočim ga je Leopold Pertot tepel s kolom, tako, da sta bila vled teh napadov stražarja Zervinzki in Deangeli lahko ranjena, slednjič Pertot Avgustin, da je bežé za Deangelijem večkrat ustrelil za njim z revolverjem.

Vsi ti so obtoženi vsled tega, da so se ustavljali javnim organom z dejansko silo, oziroma z nevarnim žuganjem organom, ki so opravljali svojo službo, z namenom, da bi preprečili izvršitev in sicer tako, da je upor prouzročil telesno poškodbo bivši pri istem Josip Pipan, Ivan Škabar, Leopold Pertot in Ivan Marija Pertot-Rus oboroženi s koli, a Avgustin Pertot z revolverjem — torej vsi obtoženi zločina javnega nasilstva po §. 81 kaz. z., ki naj se kaznuje po strožji določbi §. 82 kaz. zak. (1—5 let).

2. Josip Pipan j obtožen, da je ob tej priliki kričal: „fora i ebrei, abbasso municipio, alla forza Mauroner!“ (Ven z judi, doli z municipijem, na vislice z Mauronerjem) in da je s tem pozival na dejanja, ki so po zakonu prepovedana, torej pregreška po §. 305 kaz. zak., kaznjivega po istem (od 1—6 mesecev).

3. Avgustin Pertot, Josip Pipan, Štefan Živec, Ivan Marija in Leopold Pertot „Rus“ so nadalje obtoženi, da so o tej priliki opetovano kričali na vse grlo proti ljudstvu, in sicer Avgustin Pertot: „fora radiccio“, (ven z radičem*), Josip Pipan in Ivan Marija Pertot „Rus“: „fora radiccio, andè via de qua, tornè in città, non ve volemo“ (ven z radičem, pojte proč, vrnite se v mesto, vas nečemo), Leopold Pertot: „fora radiccio, no volemo aver ste guardie, deghe, deghe!“ (ven z radičem, nečemo teh stražnikov, dajte jih, dajte jih!), Štefan Živec: „pojmo, nič se bat, le za mano!“, in da so s tem nagovarjali druge k upor proti javnim organom, ki so opravljali svojo službo, torej pregreška rabuke po § 279. (kazen 1—6 mesecev). (Pride še.)

Različne vesti.

Njeg. ces. visokost, nadvojvoda Fran Ferdinand se preseli na jesen v cesarsko palačo na Dunaj. Pripravljajo se zanj isti prostori, v katerih je bival oče našega cesarja, nadvojvoda Franc Karol. — Nadvojvoda Fran Ferdinand se udeleži na jesen velikih vaj, iz česar je sklepati, da se je visokemu gospodu popolnoma povrnilo zdravje in čemer hvali Boga sleherni lojalni podanik presvete vladarske hiše naše.

Tržaške uljudnosti. „Reichswehr“ piše: „Kakor znano, mudil se je te dni v Trstu trgovinski minister baron Glanz povodom spuščanja v morje Lloydovega parnika. Oficijelni telegraf je obširno poročal o tem in prav za prav ne bi bilo ničesar pridodati več. Mi smo že navajeni od komunalnih oblastnežev tržaških, da se redno spominjajo Avstrije še le tedaj, ako je prišel tja z Dunaja kateri visoki državni funkcionar. Ganljivimi besedami znajo tedaj gospodje slikati, česa vsega še potrebujejo iz žepa Avstrije; toda, komaj jo je dotični minister odkuril preko Krasa, pa že kažejo zopet staro — recimo — pasivnost. Barona Glanza so to pot vsprejeli nekoliko topleje, in to je spravilo v jezico radikalnega „Indipendente“, ki včasih prav neprevidno izbrbljava misli svojih strankarskih somišljenikov. „Indipendente“ ne more razumeti tega častjenja ministra niti se stališča „oportunitetne politike tržaške“. On meni, da občinski zastop bi bil moral biti oduren. Nelogično da je to, ako občinski zastop, ki je sestavljen iz samih poslancev sovražnih vladi, to je, izvoljenih na opozicijski program, skazuje časti avstrijskemu ministru, kakoršnih ni bilo niti tedaj, ko je mestni svet predstavljal mixtum compositum. Tako „Indipendente“. Malo je, ali poučno“.

„Edinost“ pa pravi, da je „Indipendente“ pošteno povedal, ko je govoril o „oportunitetni politiki tržaški“, kar je razumeti le tako: da se progressovsko srce ni malo ni približalo avstrijski državni misli in ustavi, ampak da jim včasih le vleva razum, da se malce — potuhnejo.

Krst najmlajše velike kneginje. Včeraj so krstili v Petrogradu na ime Tatjana Nikolajevna novorojeno hčerko carja Nikolaja.

Zahvala. Nikdar ne bi bila mislila, da se nahaja tako čutečih src na svetu! Že od onega časa volitev, ko je mojega dragega moža odtrgala od doma neizprosna pravica, ker je dal duška svojemu do dna srca žaljenemu narodnemu ponosu, moram prebiti sama na svojem domu. Vsakdo ve, kaj se pravi to za zapuščeno slabotno žensko, ko leži na njeni rami vsa teža, katero nosijo sicer krepka moška pleča. Poleg vseh križev in bede, katero moram že itak prenašati v svoji osamelosti poleg skrbi za ubogega soproga, prišlo je še najhuje, kar vsaki ženi napravi težkih muk in boleti.

Obupavala sem že na vsem na svetu. Toda v teh britkih trenutkih so mi prišla na pomoč vroča čuteča srca prijateljev in hipoma nisem bila več zapuščena. Pomagali so mi, da sem mogla zadostiti krščanski dolžnosti, da se je krstilo drago

*) „radiccio“ je navaden žaljiv priimek za mestne stražarje.

dete in pomagali so mi v vsem, kar treba o taki priliki. Primanjkuje mi besed, kako bi zahvalila drage dobrotnike, katerih ne pozabim nikdar. Ginenena do solz molim zanje sleherni dan k Bogu, da bi ohranil naše ljudi vedno tako dobre in plemenite, kakor so moji dobrotniki.

Zdaj sem prepričana tudi v srcu, da so Slovenci blagi in dobri ljudje in da se prav gotovo še kaznuje krivica, katero jim delajo neusmiljeni nasprotniki.

Bog Vam poverni, mili mi dobrotniki! Ker nisem vedela, kako Vas zahvaliti drugače, kličem Vam na tem mestu: hvalo!

V Barkovljah, 21. junija 1897.

Kristina Živic.

Velika narodna slavnost v Ljubljani. Do zdaj so prijavila svojo udeležbo k slavnosti o priliki blagoslovljenja zastave slovenskega pevskega društva „Ljubljane“ naslednja društva: Slovensko pevsko društvo v Trstu; Delavsko podporno društvo v Trstu z zastavo; Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku; Slovensko pevsko društvo v Ptuj; Pevsko društvo „Lira“ v Kamniku z zastavo; Pevsko društvo „Glas“ v Sodražici; Celjski Sokol v Celju; Zagorski Sokol v Zagorju z zastavo; Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju; Akad. društvo „Triglav“ v Gradcu z zastavo; Čitalnica v Škofji Loki z zastavo; Čitalnica v Kamniku z zastavo; Čitalnica v Bizoviku z zastavo; Slovensko bralno društvo v Trzinu; Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani; Glasbena Matica v Ljubljani; Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani; Ljubljanski Sokol z zastavo; Narodna čitalnica v Ljubljani z zastavo; Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“; I. splošno ljubljansko kolesarsko društvo; Slovensko planinsko društvo; Slov. kat. del. pevsko društvo „Zvon“ v Ljubljani; Slov. del. pevsko društvo „Slavec“ z zastavo; Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem; Tamburaški klub „Zvezda“ v Ljubljani; „Jadranska Vila“ na Sušaku z zastavo; Bralno društvo v Dolu pri Ljubljani, pevsko društvo „Kolo“ v Trstu, slovensko bralno društvo v Kranju z zastavo, čitalnica viška in glinška, celjsko pevsko društvo, slovensko pevsko in bralno društvo „Triglav“ v Radovljici, Slov. akad. društvo „Sava“, čitalnica na Vrhniki z zastavo, bralno društvo na Bledu z zastavo, narodna čitalnica v Št. Vidu nad Ljubljano z zastavo, „Dolenjski Sokol“ z zastavo, bralno društvo v Železnikih z zastavo. Do zdaj se je torej prijavilo 44 društev. Ker pa mora pevsko društvo „Ljubljana“ v smislu § 3. zakona o shodih predložiti slavni c. kr. deželni vladi za Kranjsko izkaz o vseh onih društvih, katera se udeležijo naše slavnosti, prosimo vsa bratska društva, da nam prijavijo svojo udeležbo vsaj do 24. t. m. dopoldne. Ako katero društvo po pomoti ni dobilo vabila, prosimo, naj je reklamuje.

Iz bele Ljubljane nam pišejo: O žalostnih političnih razmerah, ki vladajo v srcu Slovenije, se vam le malo dobrega in veselega poroča iz bele Ljubljane. Megleno in črno si predstavljate pokrajinski Slovenci belo Ljubljano. Le o slabem se vam vedno piše iz središča Slovenije, o nesrečni začetni slovenski politiki na Kranjskem. Ob tem pa čujete malo o dobrem, kar nima zveze s politiko (vsaj v bratski boj ne), pa so vendar velikega pomena za ves slovenski narod. In tako društvo je „Slovensko planinsko društvo“. Le sem ter tje čitate v kakem slovenskem listu malo neznačno notico o tem vrlim slov. društvu, ki bi bilo vsakemu narodu v ponos s svojim velikanskimi uspehi. Brez reklame dela to društvo, na tihem a odločno, neumorno a vztrajno. Pred 4 leti ustanovili so to društvo rodoljubni možje z namenom, da bi razkrivalo prirodne krasote naše lepe domovine, postavljalo planinske kočice, zaznamovalo pota, napravljalo slovenske napise ter dajalo tako slovensko lice zemlji slovenski in njenim krasnim planinam. In sedaj, po preteku štirih let, rečemo lahko da je to, kar je storilo to društvo, res velikansko. Koliko se je izpremenilo po naši domovini, odkar deluje to društvo, samo na vnanje, lahko opazja vsak, ki potuje po slovenski zemlji. Orožnova kočica v Bohinju pod Črno Prstjo, Vodnikova na Velem Polju, Aljažev stolp in Staničevo zavetišče na Triglavu, monumentalna stavba, Triglavska kočica na Kredarici, Aljaževa kočica v Vratih, Kocbekova kočica pod Ojstrico v Savinjskih planinah, Mozirska kočica nad Mozirjem, — raznašajo slavo slovenskega

imen, slov. plan. društva in njegovih podružnic. V okrilju očeta goriških gôr, čestitljivega Krna, postavi soška podružnica planinsko kočico, ki bode prva slovenska kočica na Goriškem, v slovenskem Primorju. Mlado soško podružnico slov. planinskega društva čaka še mnogo dela. Dal Bog, da bi razvila tako krepko delovanje v krasnih soških planinah, kakor ga je Radovljišča oziroma osrednje društvo v okrilju očeta Triglava in savinjska v Savinjskih planinah!

In sedaj čujte najnovejše o „slov. plan. društvu“! V zlati Pragi se je ustanovila češka podružnica „slov. plan. društva“, ki obeta biti jedna najmnogostevilnejših in najdelavnejših podružnic, z delokrogom na slovenskih tleh. Delovati začne že v letošnji turistični sezoni. Slava bratom Čehom! Naj bi ne zaostajale za češko podružnico slovenske podružnice! Sleherni Slovenec naj bi si štel v čast biti členom takega uzornega društva, ki pogreša še marsikatero odličnega Slovenca med svojimi členi. Sklepam z besedami, katere sem čital zapisane v neki slov. spominski knjigi v Orožnovi koči: „Vsi politični streberji na Slovenskem naj postanejo turisti in jedini bodo v ljubezni do naše lepe domovine slovenske!“ — Da ste mi zdravi!

F. C. O. —

Naznanilo. Zaradi zagotovitve zakupne dobave ovsa, sena, slame, drv, premoga in koaksa za čas od dne 1. septembra 1897 do 31. avgusta 1898 vršile se bodo pismene ponudbene obravnave v uradnih prostorih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinov, in sicer v nastopnih postajah: v Celovci dne 26. julija t. l., v Mariboru 16. v Gradcu 19., v Ljubljani 12., v Trstu 5., v Gorici 1., v Pulji 7. julija 1897. Natančnejši pogoji in ponubeni obrazi razvidijo se iz obširnega razglasa v št. 130. „Slovenskega Naroda“ z dne 10. junija 1897, kakor tudi pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu v Ljubljani do 2. julija 1897 mej 10. in 12. uro dopoldne.

C. in kr. intendancija 3. voja v Gradcu.

To trošijo! Povodom 60letnega jubileja angleške kraljice je naval gostov v Londonu od vseh strani uprav ogromen. Računajo, da je došlo kaka dva milijona tujcev. Javne oblasti so v zadregi, ker ne vedo kam jih spraviti pod streho. Da bi dali vsaj nekoliko duška, prireajo se posebni vlaki v okolico po jako znižanih cenah. Draginja je seveda nezasišana posebno gleda stanovanj. Vojvodinja Marlborough je plačala 26.500 frankov najemnine za jedno hišo za jeden dan; ameriški milijonar Astor za 12 ur v jedni hiši 37.500 frankov, nekdo drugi je vzel v najem neko hišo za 40.000 frankov. To se smejejo lastniki hiš in stanovanj, ko je ljudij na svetu, ki lahko toliko trošijo!

Nevarnost umetnih jezer. Katastrofa v Bouzey-u na Francoskem, o kateri se dobro vedó čitatelji, kaže na nevarnosti umetno zagrajenih jezer, ako se je porušil takov umeten jez. In vendar namerava inženier Ducati vsvariti za Trst tako — „jezero“. To jezero bi imelo za naše mesto pomen preskrbljevanja z vodo in bi stalo v gorenjem konci doline Reke. Ducati pravi, da bi bilo to jezero brez vse nevarnosti. To bi se videlo potem. Mi pa pravimo, najprej nas poplavlja jo ti Italijani s — polento, nazadnje pa bi nas radi še — z vodó! . . .

Bombe v Parizu. V Parizu zopet igrajo bombe svojo nevarno-smešno ulogo. Odkar je vrgel — kdo ve od koga? — najeti paglavec bombo pod voz predsednikov najdejo skoro slednji dan kako tako prikazen v tej ali oni ulici. Mnogo teh „bomb“, je čisto praznih, kar znači, da uganjajo nekateri ljudje s policijr svoje šale. Človeku se pa o vsej tej „opasni“ igriči, kakor bi se delalo za — interesantno vsebino časopisja po načelu „variatio delectat“.

Voda Beaufort - Spontin

iz vrelca v

Neudorf-u pri Karlovih varih

je najbolja in najzdravejša pijača, ker razven dvojne ogljenčeve kisline od magnezije ima v sebi tudi 32% naravnega ogljenčevega kislica.

Zastopstvo za Trst, Istro in Primorje

Siegfried Hochwald

TRST. — Via Giotto — TRST.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“. Izdavatelj in odgovorni urednik: Fran Godnik. — Tiskarna Dolenc v Trstu.